

הצלחה גדולה לכנס השנתי של האיגוד שנערך בשדרות

600 מבכירי עולם התכנון השתתפו בכנס השנתי בשדרות: מנכ"לית מנהל התכנון, ראש עיריית שדרות, ראש המועצה האזורית שער הנגב, ראש עיריית נתיבות ועוד

מספר מרשים של כ-600 אנשי תכנון ובכללם בכירי מערכת התכנון בישראל, השתתפו ביום חמישי האחרון, 5.3.20, בכנס השנתי של איגוד המתכננים בישראל בעיר שדרות ומלאו עד אפס מקום את מתחם השוק העירוני, סינמטק שדרות, מרכז הצעירים ועוד. לצד הנאומים החשובים, ההצהרות, הדיונים וההרצאות, פקדו חברי האיגוד את מתחמי האוכל המקומיים (מפה מיוחדת שהופקה עבור הכנס הובילה את המשתתפים למיטב המסעדות המקומיות) וסיימו רק בשעות הערב המאוחרות בהופעה מוזיקלית תחת כיפת השמיים ברחבת הסינמטק. על רחבת הריקודים המאולתרת נראו כמה מבכירות ובכירי המתכננים, אבל את זה אנו שומרים למי שהתמיד עמנו עד השעות המאוחרות...

ההחלטה, הלא שגרתית, לערוך את הכנס השנתי של האיגוד בשדרות, בעוטף עזה, הינה במסגרת מדיניות ועד האיגוד בשנים האחרונות "לרדת ממגדל השן" ולערוך את הכנס השנתי במיקומים המתחברים אל הסוגיות המאתגרות את עולם התכנון. ההגעה לשדרות היתה צעד נוסף, שכן בפעם הראשונה הגענו לעיר שאיננה אחת ממרכזי המטרופולינים הגדולים. שיתפנו פעולה עם מוסד אקדמי מקומי (המכללה האקדמית ספיר) וכן – לקחנו סיכון לא קטן, סיכון שמספר הנרשמים יצמצם, סיכון שמטח קסאמים יפיץ את הכנס שלנו לכל עבר ואפילו סיכון כלכלי ממשי שיכול היה להעמיד את האיגוד במצב שישפיע על פעילותו למשך שנה שלמה. לצד הסיכון חווינו קבלת פנים חמה ועוטפת של עיריית שדרות כולה, החל מאלון דווידי ראש העיר, דרך אריה כהן ראש מנהלת הסכמי הגג של שדרות וניצן גלאון עוזר מנכ"ל החברה הכלכלית שדרות, אשר לא השאירו פינה לא פתורה. כך גם השותפים הנוספים שלנו: אופיר ליבשטיין ראש המועצה האזורית שער הנגב, אדריכל דיויד סוקט מאפריקה ישראל, פרופ ארז צפדיה מהמכללה האקדמית ספיר, אנשי חברת אביב ACMG ומעל לכל, החברים הנפלאים של איגוד המתכננים, שנתנו אמון בכנס, ולמרות כל ה"איומים" והחששות, נרשמו במאותיהם לכנס והתייצבו בהרכב כמעט מלא (להוציא כמה מבודדי בית...) ליום יוצא דופן בשדרות ולעוד יום של סיורים.

חלק מהאתגרים של עריכת ארוע בעיר כמו שדרות הוא העדר אולם היכול להכיל +600 איש. אז בחרנו באמת לצאת לשטח וערכנו את מושב המליאה המרכזי והמכובד בשוק העירוני. וכאן אפילו מזג האוויר האיר לנו פנים (כידוע שליחי מצווה אינם ניזוקים...) ונתן אקלים מושלם למושב הפתיחה החגיגי, שכלל גם הופעה בהפתעה של הראפר אריק אבר (ניתן לראות טעימה ממנה [בעמוד הפייסבוק שלנו](#)).

תמי גבריאלי, יו"ר משותפת של האיגוד אמרה "העובדה שכ-600 מתכננים הגיעו לכנס הממוקם בעוטף עזה, רק כשבוע לאחר ארועי הירי האחרונים וחרף חששות הקורונה, מצביעה על המחויבות העמוקה של אנשי התכנון לשטח ועל החשיבות והדחיפות שיש היום, יותר מתמיד, בליבון סוגיות התכנון, בתקווה שבקרוב, לאחר כשנה שהמדינה מתנהלת עם ממשלות מעבר, ניתן יהיה גם לקבל

החלטות. אנשי התכנון לא שובתים ממלאכה אך אנו זקוקים לממשלה שתוכל לאשר ולקדם את התכנון".

לנקודה זו נדרשה גם **דלית זילבר**, **מנכ"לית מינהל התכנון**, באומרה כי "לתכנון חייבים ממשלה. אומנם כל מוסדות התכנון, הועדות המחוזיות, המועצה הארצית, קבינט הדיור, עובדים באופן רציף, אבל תיקוני חקיקה מחייבים ממשלה, והדברים נמצאים בהמתנה". עוד הוסיפה זילבר: "כיום התכנון האמיתי הלכה למעשה מתחיל למעשה דקה אחרי שהתוכנית מאושרת. באותו רגע מתחילות להגיע דרישות להקלות ותוספות בתכנית, ללא התחשבות בתשתיות הנדרשות, מה שמעכב את התוכניות עוד תקופה בועדות הערר לפני הגעה למתן ההיתר".

בדבריה סקרה זילבר את העקרונות המנחים את מערכת התכנון הארצית. מדיניות ופעילות מינהל התכנון בכל הקשור בהתחדשות עירונית, שהינה אחד הנושאים המרכזיים בפעילות המינהל; שינויים ועדכונים בתמ"א 35, שינוי בתפישת הצפיפות, עירוב שימושים במגרשים החומים ובדיקת דגמי צפיפות לאורך עורקי תחבורה; התחדשות במרחב הכפרי; מעבר לתכניות גמישות שיתאימו לעתיד שאנו לא יודעים מה הוא יהיה; כיצד מייצרים תכנון חושב בתחום רישוי, קיצור הליכים והגברת ודאות. עוד התייחסה זילבר לתוכנית הלאומית להפחתת פליטות גזי החממה, תקנות הבניה הירוקה, פיילוטים של שכונות מאופסות אנרגיה, הגדלת כיסוי צמרות העצים במרחב העירוני; הראיה הכוללת של תוכנית המטרו והשלכותיה מעל פני הקרקע; תמ"א 1 והדגש ששמה על החופים והמרחב הימי; תכנית אסטרטגית 2040, ועוד.

אלון דווידי, **ראש עיריית שדרות** שכאמור היה בין התומכים והדוחפים לעריכת הכנס בשדרות אמר: "אני לא לוקח כמובן מאליו הגעה של מאות מתכננים לעיר, בין קאסמים לקורונה. בניחול עיר בהרבה תחומים יש שולחנות עגולים עם גורמים שונים, אבל בסוף תמיד יש הבנה ברורה שראש העיר הוא זה שקובע. בתכנון קובעים לראש העיר, מביאים לו באריזה את תוצרי התכנון, הסכמי הגג הם הזדמנות טובה להתנהלות שונה".

אופיר ליבשטיין, **ראש המועצה האזורית שער הנגב** אמר כי "בתחום התכנון שיטת הפרד ומשול מאפשרת שליטה מירושלים תחת מעטפת לכאורה של מקצועיות ועקרונות. אנו בדרום מנסים להציע התנהלות שונה, מעבר מאגו-סיסטם לאקו-סיסטם, מערכת משותפת בין הישובים השונים: הערים והיישובים כפריים".

פרופ' טובי פנסטר, חברת ועד האיגוד, חשפה לראשונה תוצרים ראשוניים של עבודה בינלאומית מעמיקה שועד האיגוד עומל עליה מזה זמן לגבי מעמד המתכנן, הסדרת מקצוע התכנון ומבנה ומעמד האיגודים המקצועיים של מתכננים ברחבי העולם. פרופ' פנסטר הציגה טעימות מתוך הסקירה המעמיקה של פעילות מתכנני ערים בשש מדינות: קנדה, ארה"ב (מספר מדינות בארה"ב), אוסטרליה, אנגליה, הולנד ואיטליה, ודיברה על הכיוונים ודרכי הפעולה אותם יש ללבן על מנת ליצר מצע לפעולה לחיזוק מעמד המקצוע בישראל. הנושאים אותם יש לבחון הינם מעמדו החוקי של המתכנן, שינוי תחיקה, הכרה בהכשרות ותוכניות לימוד, פעילות והטבות למתכננים חברי איגוד ומסגרת ארגונית חדשה לאיגוד המקצועי. נושא זה יוצג בהרחבה לחברי האיגוד בכנס מיוחד שיקיים האיגוד לאחר הפסח.

המתכנן **מוטי קפלן** שהיה חבר בצוות "ישראל 2020" ובצוות תמ"א 1 הסתכל על התכניות שהיו אמורות לגבש את פניה של מדינות התכנון של ישראל לאורך השנים בהרצאתו "ישראל 2020 - מחשבים מסלול מחדש: האם התגשם חזונה של התכנית? ומה צופן העתיד?"

 הכנס השנתי של איגוד
 המתכננים בישראל

תכנון שאלה
שנ איזון
5-6.3.2020

שדרות
שער הנגב

בפאנל "ישראל 2020 – מחשבים מסלול מחדש" במסגרת מושב הפתיחה של הכנס בהנחיית טל ונגר סמנכ"לית תכנון וסביבה בחברת אביב AMCG נערך משאל אונליין בקרב משתתפי הכנס בשאלה "תכנית אסטרטגית 2040 האם בכוחה להשפיע על כוחות השוק?" מרבית משתתפי הכנס, 52% השיבו כי יכולתה של תכנית אסטרטגית לישראל להשפיע על כוחות השוק הינה מועטה, 38% היו אופטימיים יותר והשיבו כי השפעה של תוכנית כזו יכולה להיות רבה ו-9% השיבו כי אין בכוחה להשפיע כלל. ואם תהיתם מאין הגיעו כל המתכננים לכנס, אז גם את זה בדקו באביב, אז ככה, שאפו גדול מגיע למגזר הפרטי – 43% ממשתתפי הכנס שגם השתתפו בסקר מגיעים מהמגזר הפרטי, 20% מהרשויות המקומיות, 16% הינם עובדי מדינה ו-12% אנשי אקדמיה.

במסגרת המליאה גם הוענקו אותות איגוד המתכננים לרשויות מקומיות על פרויקטים מצטיינים בתכנון לשנת 2020, פירוט מלא ניתן למצוא בהמשך הניוזלטר.

לאחר מושב המליאה התפזרנו לחללים שונים במתחם הסינמטק, אולמות הסינמטק, מרכז הצעירים ומרכזים נוספים, כולם במרחק הליכה של מספר דקות בודדות זה מזה. התחלנו עם 6 מיני מליאות מקבילות: איזונים בתכנון: בין דרגי שלטון, בין נבחרים למתכננים - מי צריך לקבל החלטות בתחום התכנון? מהו האיזון הראוי בין המדינה לבין הרשויות המקומיות, ובין אנשי המקצוע – המתכננים והמשפטיים לבין נבחרים הציבור; שדרות – הפסיפס האנושי: השפעת המרקם החברתי על עיצוב פני העיר שהביא את "הקולות מהשטח" היוצרים את אופייה המיוחד והרב תרבותי של העיר; הזכות לעיר: על איזונים בין פיתוח, תכנון והתחדשות עירונית, לבין דחיקה והרחקה; תכנון אזורי – הדבר הבא? עסק בקידום ופיתוח האשכולות האזוריים; איזונים בין שימושים במרחב עסק באיזונים בין תעשייה, מסחר ומגורים בעיר; וחיידושים וחדשנות בתכנון ברשויות המקומיות שעסק בחדשנות תכנונית ובו הוצגו הפרויקטים הזוכים באות איגוד המתכננים לרשויות מקומיות מצטיינות בתכנון.

בהפסקת הצהרים התפזרו להם כ-600 מתכננים, כשבידיהם מפת מקומות האוכל של שדרות שהפקנו במיוחד עבור הכנס ([שמרנו אותה עבורכם באתר האיגוד למקרה שתמצאו לשוב ולבקר במקומות שלא הספקתם לפקוד](#)), קפה גוטה, השווארמה של איתן, סבא שמחה, סושי מוטי, המטעמים של סילביה וחבריהם, מזמן לא חוו חוויה שכזו.

כהרגלנו בכנסי האיגוד חזרנו לאחר מכן לשני סבבים של 10 מושבים מקבילים בכל אחד מהם. כמו תמיד היה מרתק, הרצאות אלו חושפות את כלל העבודה המצטברת של העוסקים בתחום התכנון בישראל במהלך השנה האחרונה. המרצים מגיעים מהשוק הפרטי, ממשרדי ממשלה, רשויות מקומיות, חברות ממשלתיות ומהאקדמיה. המושבים עסקו במגוון התחומים המרכיבים את התכנון האזורי והעירוני בישראל: המרחב הציבורי, המרחב הכפרי, תחבורה, סביבה ואתגרים אקולוגיים בתכנון, בין תכנון לחברה, התחדשות עירונית ומגוון חברתי, השתתפות ציבורית, תשתיות, עשיית מקום ועוד. טעימה מכל זה ניתן למצוא ברשימת המושבים המלאה אותה ניתן למצוא [באתר איגוד המתכננים](#). ובחברת "תכנון" שחולקה לבאי הכנס.

ככל כנס גם השנה התכנסנו ביום שישי להרצאת מליאה שעסקה באתגרי העתיד של שדרות והאזור ולאחר מכן יצאנו למגוון סיורים: סיור אל בקיעה – בקעת קנאים; סיור לגבעת קובי- תצפית על עזה "פיתוח מול איום"; מרכז העיר הישן בשדרות; סיור בקיבוצי פרויקט התב"ע- עות- שער הנגב; סיור במרחב שקמה; סיור בציר הטיילות המרכזי בנגב המערבי לאורך נחל הבשור; סיור בפרוייקט מחלף מיתר go - עם חברת חוצה ישראל וסיור במסדרונות אקולוגיים.